HƏFTƏLIQ «ZƏNQI» KƏZETƏSI.

ارمنستان قوممونیست (ب) فرقه‌سنك مر کزی قومیته‌سی ناشر افکایدر

آبونه قیمتی هر یرده بر ایللکی—2 منات «آلتی آیلغی—1 منات
بر آیلغی—20 قپك، تك نسخه‌سی هر یرده 5 قپك

زحمتکشلره و فرقه‌یه عاید یازیلار قبول اولنور.
درج اولنمایان مقاله‌لر قایتاریلمایور

اداره‌نك آدره‌سی: اریوان آپوویان کوچه‌سی ا.ق.(ب)ف. مر کزی قومیته تورك شعبه‌سی

نومرو ۲۸ — 1-نجی دوام ییلی — № 28
صالی 13 ایول 1926

بوتون اولکه‌لرك ایشجیلری برله‌شکز!
Պրոլետարներ բոլոր յերկրների, միացեք.
Пролетарий всех стран, соединяйтесь

یوق اولسون موهومات

بو گونکی نومرومزده ایروان تورك ضیالیلری و بیطرف خلقمزك محرملك موهوماتیله مبارزه آپارماسی باره‌سنده عمومی اجلاسده خلقك فکرینی بیان ایدن، و محرملکده کی موهومات و بدعتلره قارشی مبارزه ایله‌مك اوزره ییغینجاقك قراری ایروان تورکلری آراسنده تاریخی و مدنی برحال اولمقله هر ملتك اوز ایشنی اوزینه تاپشیران اوقتیابر انقلابنك نمره‌سی و کیری‌ده قالمش عوام تورك خلقی ایچونده سوینه‌جك و کمال احترامله یاد اولناجاق بر واقعه‌در.

بو واقعه کچن دفعه محرملك باره‌سنده ویردیکمز معلوماتك، نه قدر دوغری اولدیغنی و قوممونیست فرقه‌سیله شورا حکومتی ملتلرك دینه تجاوز و تعرض ایتمه‌دیکنی و هر بر اختیارك خلقك اوز عهده‌سنه قویدیغنی تکرار سویله‌مکه لزوم یوقدر.

ایندی‌یه قدر خلقمزك ایچنده عادت اولان و بو عادتلری محرملیك نامیله اورتالیغه آتانلار حقیقتی کزلتمشلردر. و خلقمزه کهنه‌دن بو مسئله‌یی آکلاتماق دکل خرده‌جه بو محرملیکده امامه تعزیه صاقلاماق باش یارمقله، سینه وزنجیر ووروماقلا اولدیغنی بیان ایدنلره قارشی اظهار نفرت ایلدیکی کبی‌ده عوام سوادسیز خلقك باشنی بو جور شیلره مشغول ایتمکه و بو فرصتدن استفاده ایتمك چارحکومتنك الك برنجی سیاستلرین ایدی. لاکین او مستبد اصولی ادا رەنك یرنده قورولان پرولەتاریا دیکتاتوراسی چار حکومتی و بور ژوآزیانك زحمتکشلر اوزرنده اولان آغالیغنی و بوتون اختیاری الندن آلدقدنسوکرا پرولەتاریا صنفنك‌ده بورژوآزیا صنفی طرفندن قالمش عادتلرینه کوزینی باغلایوب اونلارك قرانلقده قالماسنه سبب اولامازدی.

بو خصوصده ایندی‌یه قدر فرقه‌مز یالکز اوز عضولری آراسنده لازمی تشبثاتده بولونمش و بر نیچه دفعه‌ده همین مبارزه‌نی بیطرف خلقك آرا سنده آپارماق تشبثاتنده بولونمش ایسه‌ده بعض مسئله‌لر دولاییسیله قامپانیایی آپارمق فرقه‌مز طرفندن منع ایدیلمشدی.

بش سنه ایچریسنده شورا حکومتنك معارف و مدنیت یولنده کی اقداماتی و محرملیك باره‌سنده پرولەتاریا مطبوعاتنده یازیلان خبرلر آذربایجان و گورجستان زحمتکش تورك خلقنك موهوماتله مبارزه‌نی الده ایتدکلری موفقیتلر ایروان تورکلرینك‌ده گوزلرینی آچمشدر.

بو سنه کی محرملکده کی چرکین و وحشی عادتلردن ال چکمك ایچون ایروان ضیالیلریله علما و خلقمز طرفندن چیقاریلان قرارك عموم ارمنستان تورکلری آراسنده حیاته کچیریلمه‌سی ایچون 20 نجی عصر مدنیتده یاشایان هر بر وجدانلی تورك کندلیسنك وظیفه‌سی اولمالیدر.

بیوك شورالر اتفاقنك 3 نجی ییل دونومی

چار حکومتی گونلرنده خلقلر نه حالده ایدی؟

روس پادشاهی بر چوق ملتلر و خلقلر اوزرنده حکمرانلق ایدیوردی. او چالشیوردی ملتلری لو جور ئوز آوجنده ساخلاسون که اونلار آیاغا قالقماسونلر. بو سببدن اوتری ملتلری روسلاشدیرماق ایشیله مشغول ایدی.

خیردا ملتلری تعقیب ایدرك اونلارك دیلنه بر ویرمیور ایدی. هر یرده آچیلان مکتبلر روس دیلنده ایدی. جبری صورتده روس اولمیان کندچیلرك توپراغی آلنوب روس کندچیلرینه ویرلیور ایدی و بونك کبی چوق ایشلر.

اوقتیابر انقلابی هامویه آزاده‌لك کتوردی.

اوقتیابر انقلابی هامی بو تضیقاتی ملتلرك تفاوتنی، روسلشدیرمك ایشی رفع ایلدی و ازیلمش ملتلره تمامی آزاده‌لك ویردی. بو آزاده‌لك اوندا درکه هر ملت ئوز مختاریتنه، ئوز مکتبلرینه، ئوز آنا دیلنه، ئوز ملی غولتوراسنه (حرثنه) و بر ملتك ترقی و انکشافنه عائد هر لازملی شیلره مالکدر. شورا حکومتی بر ملته آز و او بری ملته چوق اختیار ویر میور. هامی ملتلر مساوی اختیارلره مالك اولمالیدرلر.

شورا حکومتی سوز ایله دکل اش ایله گوستردی که اوقتیابر انقلابی ملتلرك اتفاقنه و قارداشلغنه تمل قویدی.

حال حاضرده بر چوق مستقل و آزاد حکومتمز واردر مثلا اوکرانیا، بەلوروسیه، زاقافقاسیا اوچ جمهوریتلری، دیکر مختار ایالتلر و بیوك روسیه.

1923 نجی ییله قدر بونلار آیری آیری ایدی و لاکین همین ییلك ایول آینك 6 سینده کوکلی اوله‌رق هامی برله‌شوب بیوك براتفاق یعنی س. ش. ج. اتفاقی تشکیل ایتدیلر. شورالر اتفاقی تشکیل ایدندن سوکرا همین بیوك اتفاقك قانون اساسینی تصدیق ایلدیلر. او گوندن 3 ییل کچمشدر و بز او بیوك گونی یاد ایدیورز.

خ. ه.

خارجی مملکتلرنده

انکلتره معدن ایشجیلری رهبرلرینك عملی علیهنده بین‌الملل اجرائیه قومیته‌سنك انتباهنامه‌سی

رهبرلر خیانت ایدیور

تعطیل ایتمش اولان انکلتره معدن ایشجیلری مای آینك برندن اعتباراً ایونك نهایتنه قدر ئوز قرارلرنده قالدیلر. رهبرلری ایسه آخر گونلرده خیانت ترتیب ایتدیلر.

سازیشه کلدیلر

بر نیچه ایشلرده اونلار انکلیز همکارلار اتفاقنك باش شوراسی ایله سازشه کلمشلر. همین باش شورادر که عمومی بیوك تعطیله خیانت ایدرك ایشجیلری تك قویدی. ایون آینك 25 نده انکلیز همکار اتفاقلری اجرائیه قومیته‌لرینك فورلتایی تعیین اولنمش ایدی. همین فورلتایی تأخیره سالدیلر و ایشجیلرك رهبرلری‌ده سازشه کلدیلر.

ایشجیلری آلدادیرلر

همکار اتفاقلرینك ماقدونالد کبی خاین رهبری فورلتایك تأخیری سببلرینی ایضاح ایتمکله ایشجیلری آلدادیور. او دیور، کویا که انکلتره بورژوآ حکومتی متفق شورالر علیهنه مبارزه‌یه قالقمش مناسباتی قطع ایتمك ایستیور، بز دخی فورلتایی تأخیر ایتملی‌یز، متحد جبهه تشکیل ایدرك پارلماندا چقشده بولنوب حکومت علیهنده «شکایت سسی» قالدیرمالی‌یز که متفق شورالر علیهنده مبارزه‌نی دوردورسون. هامو بونلار البته کی ایشجیلری آلداتماقدن اوتری—قورلمش سوزلردر. و لاکین ایشجی رهبرلری ایمدی ماقدونالد کبی آداملرله سازشه کلوب بیوك تعطیله خیانت ایدن باش شورانی تنقید ایتمه‌مك قراره آلمشلردر.

انکلتره و بوتون دنیا ایشجیلری ایشدیکز

بو ایشدن اوتری بین‌الملل ئوز انتباهنامه‌سیله انکلیز ایشجیلرینه دیور: تازه‌دن خیانت قورولیور، معدنجیلرك تعطیلی تهلکه ایچنده‌در. متفق شورالر هجوم ایدن لورد آغالر علیهنه ایشجی کتله‌لرك حقیقی و جدی مبارزه‌سنی تشکیل ایدیکز.

دنیانك بوتون ایشجیلرینه ایسه بین‌الملل دیور.—«انکلتره ایشجیلرینه ایتدیکمز کومك آزدر، اونی آر تیرمق لازم. بوتون دنیا قوممونیست فرقه‌لری ایشه قوشلمالیدرلر، پول ایله و هر وجهله معدن ایشجیلرینه کومك ایتمك ایچون بوتون سعی و اقداما تمزی صرف ایده‌لم»!

انکلیز تعطیلجیلرینك نفمنه

معدن فعله‌لرینك همکارلر اتفاقنك مرکزی قومیته‌سی انکلیز تعطیلجی لرینه کوندرمك اوزره عموم اتفاق همکارلر اتفاقنك مرکزی شوراسنه 103 بیك منات تسلیم ایتمشدر.

آذربایجان همکارلر شوراسی 66 بیك منات توپلاپاراق عینی مقصده حصر ایتمك ایچون موسقوایه کوندرمشدر.

هر یرده اعانه طوپلامق دوام ایتمکده‌در.

آوستریاده جوان ایشجیلرك شکایتی

ویه‌ناده بیوك غالبیت

ویه‌ناده (آوستریانك پای تختی) حکومت علیهنده ایشجی جوانلرك بیوك شکایت نمایشی واقع اولدی که متفق شورالر جمهوریتنك جوانلار نماینده‌لرینه، آوستریایه کیتمه‌سنه مانع اولمشدر.

میتینغ قطعنامه چیقاراراق بر انتباهنامه ایله بوتون ایشجی تشکیلاتلرینه حکومتدن ئوزقرارك ده کیشمه سنی طلب ایتمك سفاریش ایلدی. قطعنامه مخصوصی برنماینده‌لك واسطه سیله حکومت رئیسی (رامه گینه) گوندرلدی. پولیسلر متینغلری پوزماغه چالیشیرلر. بر چوق جوان ایشجیلری دوتوب حبس ایلدیلر.

شورا ارمنستانده

ایروان گنجلرینك شکایت متینغی

آوستریا حکومتی متفق شورالر جمهوریتنك جوان ایشجیلر نماینده‌لرینه آوستریایه کیتمکی قدغن ایتمش او لدیغندن همین آیك 5 نجی گونی ایروان پیونه‌رلری و گنجلر اتفاقی شکایت متینغی ترتیب ایدرك نمایش یابدیلر و سویله‌نیلن نطقلرده آوستریا حکومتنه قارشو نفرتلرینی بیان ایتدیلر. چیقاریلن قطعنامه‌ده از جمله دینلیور—«تمامیله قانع‌یز که آوستریا گنج ایشجیلری انقلابی ثابت برفکرله جوان نماینده‌لرمزه یول آچمق ایچون آوستریا حکومتی و خاین سوسیال رهبرلری مجبور ایدرلر».

پیونه‌ر تشکیلاتنك 5 نجی ییل دونومی

دایما حاضر!

ارمنستان پیونه‌ر تشکیلاتنك 5 نجی ییل دونومی مناسبتیله ا. ل. ق. ك. اتفاقنك مرکزی قومیته‌سی بر انتباهنامه نشر ایدرك از جمله دیور. «5 نجی ییل تمام اولیور. بو 5 ییل عرضنده پیونه‌ر تشکیلاتی فرقه و جوانلار اتفاقنك رهبرلکی ایله دواملی و غیور زحمتلرله بوتون مانعه‌لره و چتینلکلره غالب کله‌رك ئوز زحمتلرینی درینلشدیرمکه موفق اولمشدر. بو گون پیونه‌ر تشکیلاتی انقلابی جوانمزك الك یاخشی عنصرلرینی ئوز صفلرینه توپلاپاراق اونلردن قوممونیست جمعیتی ایچون کله‌جك نسلمزی عوض ایده‌جك جوانلار حاضرلایور.

5 نجی ییل دونومنده هرپیونه‌ر، هر بر جوان تشکیلات زحمتلرینك تجربه‌سنی، اونك غالبیتلرینی و نقصانلرینی حسابا آلمالی‌در. جوانلرك تربیه ایشنی کوزل تمللر اوزرینه قویماق ایچون ئوز سعی و اقداماتنی داهاآدا آرترمالی.

ارمنستان پیونه‌رتشکیلاتی قوممونیست تربیه‌سی اساسلری اوزرینه تعلیم و تربیه کوریور: بین‌الملل و قوممونیست تربیه‌سی پولاتدن یاپیلمش بر حلقه‌در که ارمنستان پیونه‌ر حرکاتنی بوتون دنیا مبارزه‌جی جوانلارك حرکاتنه ربط ایدیور.

بو 5 نجی ییل دونومی گونی پیونه‌رلر قباغنده پیونه‌ر تشکیلاتی زحمتلرینك داها چانلاندیرمسی وداها درینلشدیرمسی مسئله‌سی قویلیور. بو ایشده پیونه‌رلرك بیوك قارداشلاری — جوانلار اتفاقی رهبرلك ایتمکله اونلارك یاردیمنه چاتاجاقدر».

تورکیه‌ده و یاقین شرقده

مصطفی کمال پاشایه ایدیلن سوقصد اطرافنده

یابیلن تحقیقاتدن مصطفی کمال پاشایه ایدیلن سوقصده کچمش باش وکیل راوف بك ایله آطنه مبعوثی عدنان بکك‌ده اشتراك ایتدیکلرینی آشکار اولمشدر. هر ایکیسی دخی لوندوندا (انکلتره‌نك پای تختی) بولوندقلرندن تورکیه حکومتی اونلا رك ویرلمسنی طلب ایتمشدر.

ایتالیا و انکلتره تورکیه‌ده حاضرلانان سوقصده کومك ایدیرلر ایمش

ازمیر غزته‌لرینك معلوماته کوره کمال پاشانك جانته حاضرلانان سو قصد ایشنك تحقیقاتی سوقصد تشکیلا تلرینك ایتالیا و انکلتره‌دن یاردیم آلماسنی میدانه چیقارمشدر.

استقلال محکمه‌سی قارشوسنده 60نفرمتهم بولینور، بونلاردان 25 نفری مخالف مبعوثلردندر.

استقلال محکمه‌سی اجلاسنده مدعی عمومی سوقصدچیلردن 9نفرك اعدامنی طلب ایتمشدر. بونلاردن 5 نفری مبعوثدر.

سوقصدچیلر اعتراف ایتدیلر

حبس اولنان خورشید بك، لاز اسماعیل و کورجی یوسف؛ کمال پاشانك جانته حاضرلانان سوقصد ایشنده ئوزلرینی تقصیرکار تانیدیلر. اونلار بیان ایتدی که بر نیچه دفعه آنقره‌ده و بورساده جمهوریت رئیسنی اولدیر مك ایسته‌مشلرسه‌ده موفق اولامامشلر. تقصیرکارلر دخی بیان ایتدیلر که اکر سوقصد پاشا چیقسا ایدی جمهوریت رئیس‌لکنه باشلوجه خیانته رهبرلك ایدن شکری نظره آلنمش ایدی هانسیکه کاظم قارا بکر، رفعت پاشا و راوف بکله برلکده ایشلیور ایدی.

زلزله

آنقره‌دن آلنان خبرلره کوره غربی آنادولیده بیوك زلزله اولوب زلزله بر چوق ئه‌ولری داغیتمش و یوز میلیون تورکیه لیراسندن آرتق ضرر ویرمشدر.

عبدالکریمی ماداقاسقار آطه‌سنه گوندریورلر

آلنان خبرلره کوره فرانسه ایسپانیا قونفرانسی عبدالکریمی ماداقاسقارا گوندرمك قراره آلمشدر.

کمال پاشانك تلغرافی

یولداش قالینین کمال پاشایه سو قصددن خلاص اولماسندن اوتری تبریك تلغرافی چکمش ایدی. جواب اولاراق اوندان آشاغیده کی تلغرافی آلمشدر.

«بکا و بوتون تورك خلقنه راجع اولان صمیمی تبریکات و قارداش واری حسیاتکزه قارشو صمیم قلبدن تشکرلر ایدیرم».

ایروان تورکیه قونسولنك تشکری

ارمنستان حکومتی تورکیه جمهور یت رئیسی کمال پاشانك سوقصددن خلاص اولماسندن اوتری ایروان تورکیه قونسولنی تبریك ایتمش ایدی. قونسول رحیم بك ارمنستان شورا حکومتنه یازی ایله آشاغیده کی جوابی ویرمشدر. «قیمتلی قومشومز ارمنستان حکومتنك بیان ایتدی کی مسروریتنه قارشو ارمنستان حکومتنه و ارمنی خلقنه صمیمی تشکر بیان ایدرم. متقابل دوستاق رابطه‌سنه ثبوت اولان حکومتکزك حسن توجهنی بو کون حکومتمه بیلدیرمشم».

ارمنستانده قواوپه‌راسیا

استهلاك قواوپه‌راسیاسی

آخر ییللرده یزده استهلاك قوئو په‌راسی بیوك فتوحاتلر یاپمشدر. قار شومزده دوران بیوك مسئله فعله و کندچیلری قوئوپه‌راسیا صفلرینه چکمکدر. اونلارا آکدیرمالی که قوئوپه‌راسیا آل ویری خصوصی آل ویردن داها ال ویریشلی‌در. قوئوپه راسیا فعله و کندچیلرمزده یاخشی و اوجوزمال ویرمکه چالشیور. قوئوپه‌را سیا کندی شهر ایله ربط ایتمکه خدمت ایدیور. 1924 نجی ییلك یانوارك برینده ارمنستان استهلاك قو ئوپه‌راسیاسنك 4148 پایداری وار ایدی. بوکون ایسه قوئوپه‌راتیفلشدیر مش 60،000 کندجی و فعله عضوینه مالکدر.

قوئوپه‌راسیانك دولتی واسطه‌لری آرتیور. 1921 نجی ییلده استهلاك قوئوپه‌راتیفمز 27،718 منات پای سرمایه‌سنه مالك ایدی و 1926 نجی ییلك آپره‌ل آینك برینه دك 205،310 مناته.

قوئوپه‌راسیانك خصوصی واسطه‌لری آز و طلبات پك بیوك اولدیغندن قوئوپه‌راسیا دولتدن بورج قالدیریور. 1923 نجی ییلده قوئوپه‌راتیفلرمز آیده 93،000 مناتلق دوریات یاپیورلر ایدی ایندی ایسه آی عر ضنده 1 میلیون 100 بیك مناتلق آل ویر ایدیورلر.

قوئوپه‌راسیامزك داها نقصانلری واردر. قناعت اصولنی تطبیق ایتمکله و مالارك قیمتلرینی اوجوزلاندیرمقله بز کتله‌مز قوئوپه‌راتیفلشدیرمك ایشنی قباقا آپارماقنه چالیشاجاغز.

کند تصرفات قواوپه‌راسیاسی

ارمنستان کند تصرفات قوئوپه‌را سیاسی ئوز فعالیتنه 1924 نجی ییلدن باشلامشدر. او وقت جمعی 13 قوئوپه‌راتیف وار ایدی. 1925 نجی سنه‌نك یانوارك برینه دك ذاتاً 10،363 کند تصرفاتی قوئوپه‌راتیفلشمش ایدی. 1926 نجی ییلك یانوارك برنده تصرفات مقداری 21342 - یه چاتدی. بویله ایکی ییلك عرضنده قوئوپه‌راتیفلشمش تصر فاتلرك مقدری 15 دفعه آرتدی. هامودن زیاده گوزه چارپان پنیر و یاغ آرته‌للری‌در. بو آرته‌للرك مقدا ری 80 قدردر، 5،603 تصرفاتله 32 جمعیتدر.

1924 نجی سنه‌ده دولتی واسطه‌لر 109،337 مناته قدر ایدی، 1926 نجی ییلك یانوارك برنده همین مبلغ 284،000 مناته چاتیور. ایکی ییلك عرضنده کند تصرفات قوئوپه‌راسیانك خصوصی واسطه‌لری 175 فائض آرتمشدر.

بو طرزله ارمنستان کند تصرفاتك دوریاتی‌ده آرتمشدر. 1924 نجی ییلده اوقتیابرده 166 بیك منات اولوب 1926 نجی سنه‌نك یانوار آینده 1،305،490 مناته چاتمشدر.

ایکی ییلك عرضنده ارمنستان کند تصرفات قوئوپه‌راتیفلری بویله بیوك فتوحاتلر یاپمشلردر.

بو ایول آینك ٦ سینده شورالار اتفاقنك قانون اساسینك تصدیق اولندیغنك ٣ نجی سنه دوریه‌سی ایدی. یاشاسون شورا اولکه‌لرینك قارداشاق اتفاقی

موهومات ایله مبارزه

شورا حکومتینده دین و ملیت سربست بوراقیلماسی ایله برابر ملتلر آراسندا حالا دوام ایدن بر چوق انسانیته، مدنیته ضرریترەن عادتلر کده آرادان قالدیریلماسنه چالشیلیر.

تورکلر آراسنده چرکین عادت لردن بریده محرملکدر. زحمتکشلر اون گون ایشلرندن آواره اولوب کیجه، گوندوز وقتلرینی سینه ویا زنجیر ووران دسته‌لری ایله کزمك اوز بدنلرینی قاراردا‌جاقلار.

باش یارماق زنجیر ویا سینه وور ماق و شبح کردنلك کبی موهومی عادتلرك قالدیریلماسی ایچون آذربایجان گورجستان و نخچوان تولکه‌سی تورك زحمتکشلری طرفندن نیچه ایللردر که تشبثات اولورسه ارمنستان تورك زحمتکشلری طرفندن بعضی سیاستلره کوره ممکن اولمایوردی.

بو ایل محرملکه بر نیچه گون قالار قالماز ایروان تورك ضیالیلری توپلاشوب یوقاریده گوستردیکمز عادتلرك گوتورولمه‌سی باره‌سنده مذا کره‌دن سوکرا بو عادتلر تورك خلقنك مدنیتجه دالیه قالماسنی گوستروب وار قوه‌لری ایله چالشوب بو عادتلرك قالدیریلماسی ایچون بیطرف عوام و جاهل کتله‌نیده باشا سالمالارینی وعد ایتدیلر.

بو بدعتلرك آرادان قالدیریلماسی پولندا مبارزه ایتمك ایچون اجلاس طرفندن اون یدی (17) نفردن عبارت بر بیورو انتخاب اولندی.

ایکنجی اجلاس

ایکنجی اجلاس 17 نفر بیورو عضولرینك و مسجد مباشرلری و علمانك اشتراکی ایله واقع اولوب بوراده 65 نفر اشتراك ایدیردیلر. بیورو صدری میریحی میرعلی اکبروف کاتب میر حسین میر باغروف گنیش تورك کتله‌سنه، علیهنه مبارزه ایتدیکمز عادتلرك شرعی دوز اولماماسنی اثبات ایتمك ایچون اجلاسدا دانیشان هم تعزی‌یه‌دارلارك (مباشرلرك) هم ضیالیلرك همده واعظ میرزا حسینك نطقلرینی چاپ ایتمکی مصلحت کوردیك.

1) ابولحسن: بزهیچ وقت باش یارماق، زنجیر وورماق و دسته ایله کوچه‌یه چیقماق طرفداری دکلیك. چونکه غیرلری بزم بو عادتلریمزه گولورلر. بزه واعظك موعظه‌سی کفایتدر آنجاق اولاییلسنکه بزم باشمز مسجده تعزی‌یه قارشیق اولد یغی حالدا کنددن بر دسته کلوب بزم مسجده باشلارینی یاردیلار کیم جواب دهدر.

2) مشهدی علی: بزه محرملکده آغلاماق لازمدر. نه‌طور اولوراولسون آنجاق قوی واعظ بزه قاندرسون کورك. بو کبی عادتلر دینمزده وار یا یوقدر.

3) کربلای حسن: ایرواندە سینه و زنجیر وورماغی بر نفر آبویك آدلی آدام چیقاروبدر. یوقسه بو کبی عادتلر شریعتمزده یوقدر. ایمدی کی بوعادتلر بش آلتی نفرك الیله دوزه‌لمش‌در. و بزده اونلارك آرادان قالدیریلماسنی باجارابیلیریك.

4) علی: یاخشی اولاردیکه واعظ میرزا حسین بزه قاندیرا ایدی. باش یارماق، زنجیر وورماق و شبح کرد نلك کبی عادتلر امام حسین کبی امامه لایقمی‌در و بو عادتلرك قالماسی نه طوردر.

5) مشهدی محمد علی‌یوف: بن تکلیف ایدیرم که بورایه توپلانانلار اوز فکرلرینی سویله‌سونلر. یوقسه غیریلرك فکرلری صباح آیدین اولا جاقدر.

6) کریم بك طوپچی‌باشییوف: بز ایسته‌سك خلقی تبلیغات واسطه‌سیله باشا سالوب‌ده بو عادتلری آرادان قالدیرا بیله‌ریك. هر کاه لازم اولارسه حکومتدن کومکده ایسته‌ریك. اما بن بویله مصلحت کوررم که حکومت کومکنه احتیاجمز اولماسون چونکه او بزم وحشی‌لکمزی اثبات ایدیر که بز اوزومز اوز حقوقمزی مدافعه ایلمه کی باجارمریق فقط انظباتی قوه لازم‌در. حالبوکه ایمدی 20 نجی عصردر. هامی علم و مدنیت دالنجه کیدیر. بز ایسه آرامزده اولاك بد، انسانیته و مدنیته خلل یتیرن عادتلرك گوتورولمه‌سنی حل ایده‌بیلمیریك. من دییرم که علما بز دیه‌نی دییرسه او زمان او عادتلرك قالدیریلماسنه قادر اولا بیله‌ریك.

7) عبدالله رمضانوف: اکر بز هامومز سوز ویرسك و واعظده دیسه که باش یارماق، زنجیر وورماق وشبح کردنلك شریعتده، دینده یوخدر او زمان بز ایسته‌دیکمزی ایده‌ریك.

8) جلیل بك: بو عادتلرك آرا دان قالدیریلماسنه هامومز راضیق.

9) کریم «موذن»: عاشورا گونی دوتدیغمز عادتلره هامو گولور. اونك ایچون کرك گوتورلمه‌سنه چالشاق کیم ایسته‌رسه امام حسینه تعزی‌یه دوتسون. قوی گیرسون ایوینه، چرا سنیدا سوندیرسون. هر نه ایده‌جکسه ایتسون.

10) کربلای سفر: گیجه دسته باغلیوب بو مسجددن او مسجده کیدنده شهرمزك اجتماعی سکوتنیده پوزوروق. بو جور شیلر اولماسنه راضی اولماق بوزمانه‌ده دوزد کلدر.

11) رشیدبك توپچی‌باشییوف: بز هیچ وقت اوستمزه گولمه کی بهانه ایتمیه‌ك. اکر بو عادتلر شریعتده وارسه بزده عمل ایتمك بورجمز و اکر یوقدرسه نه ایسته‌یریك.

12) مشهدی عباس: اکر بو باره‌ده واعظ دانشمیا و خلقه قاندیر میاکه باش یارماق یوقدر. هیچ کس خوش ایله قولاق آسمیاجاق. منم اوزوم اوتوز ایلدرکه باش یاریرام منم اوزومده یارمیاجاقام. ایندی که بو شیلر شریعتده یوقدر بس ملالار ایمدی‌یه کبی بزه نیه دیمیوبدر. ایندی اگر منه بیك منات ویره‌لر نه باشمی یارمارام چونکه نه قودور مشام نه‌ده آخماغام.

13) کربلای محمد حسن: اوتوز ایل‌بوندان اول بنه ایرواندان کاغذ ویروب کربلاده مجتهدك یانه گوندر دیلرکه گوره‌ك دینده و شریعتده باش یارماق، زنجیر وورماق، شبح بزمك و دسته‌لر ایله کوچه‌لره چیقوب سینه وورماق واردر یا یوخدر. منم آپاردیغم کاغذه مجتهد جواب ویردی که بو کبی عادتلر شریعتده قطعیاً حرامدر. و یوقدر دیدی.

14) معلم عسکر زاده: بوییغنجاق تورك مدنیتنده تاریخی بر یر دوتا جاقدر. بوگون تورك خلقنك نماینده لری توپلانوب اوز آرالارنده اولان بدعتلرك قالدیریلماسنه و بوندن سوکرا بیهوده یره صرف ایتدیکلری فکر لرینی آنجاق مدنیت اوغرونده صرف ایده‌جکلر.

1920 نجی ایلده بن بر نیچه بولداشیم ایله تربیزده ایدیم اورادا مجتهددن خبر آلدیق که بو عاشورا گونی اولان عادتلر شریعتده وارمی؟ جواب ویردی که یوخدر. اما هله وقت دکل که دییك یوخدر بر ایکرمی ایلدن سوکرا ممکن اولا جاق. ایندی همان زماندر که کلوب کرك بزده اوز خلقمزه سویلیك که باش یارماق و غریلری شریعتده یوخدر. بزده ترك ایتملی‌یز.

15) میریوسف میربابایف: بزبورا ده هیچ وقت محرملکك علیهنه سو یله‌میریك یالکز محرملك آدیله رنکله‌نن بر چوق عادتلر قالدیریلماسی ایچون دانشریق. بورادا قاه‌قجا دانیشان

ƏMƏLƏ FAQULTƏSININ QƏNCLƏR ƏZƏQ BUJROSI IƆLƏMIR.

25-nci ildən etibarən Irəvan əmələ faqultəsinin nəzdində bir qənçlər əzəqi duzəlmiəsdur, by əzəqdə hal-hazırda 33 nəfər uzv və namzəd vardur.

Əzəqdə səjasi səvad dərnəqi teəqil olınmıəsdur by dərnəqdə buro uzvlərinin iələməzliqindən təq bir dəfə dərs oldy bynyn səbəbi dərnəqimizə təhqim edilən lektorın iəi çok oldıkından qelməməsidi.

Əqərdə buro uzvləri çalıəsajdılar Irəvan komitəsi vastəsilə baəka bir lektor qetirdərdilər, səjasi imtəhanda isə əzeq uzvuləri bisəvad olmazdılar.

Və jenədə əzəjin nəzdində bir divar kəzetəsi çıkırdı. By divar kəzetəsi həm kəzetə hejatinin iələməməsindən və həmdə buro uzvulərinin sojyk bakmalarından ajda bir dəfə nəər olınırdı. [Əmələ faqultəsi qibi əzəq uzvulərinin içində] Axır vaktlarda by ajda bir dəfə çıkan divar kəzetəsi çıkmamaka baəladı və hal-hazırdada çıkmır.

Və bynlardan əlavə əzəjin nəzdində bir dənədə Mopr cəmijjəti teəqil olınmıəsdur və jenədə Mopr burosı iələməməsindən əzəq uzvlərinə Mopr nə oldıkını anlatmadıkı uçun bir iqi dəfə qəlin Mopra uzv jazılın deməq ilə əzəq uzvlərini Mopra uzv jaza bilmədiqi uçun buronın hesabatında əz qunahını əzəq uzvlərinin bojnyna jıkır. Qələcəqdə tazə seçilmiə buro uzvlərinin by jykarıda jazılan nuksanları ortadan kaldırıb əzəqin nəzdində hər cur dərnəqlər teəqil olınmasını və by dərnəqlərin fəalijjətlə çalıəmasını buro uzvlərindən qəzləjuriq. Dikkət

HƏR IƆ ƏZ VƏKTINDƏ QƏRULMƏLI.

Nahijənin məqtəb və məarif iələrinə bakarsak bir çok nuksanlar qəzə çarpar. Bynyn səbəbi əubhəsiz qi hər iəin əz vəktində qərulməməsidur.

Məsəla: jaj tətili zamanı, necəqi kəza məarif əəbələri nahijə icrakomləri, əjləcədə jerli həqymət aparatları, vəktli-vəktində məqtəb binalarının japılıəı, tə'miratı, əejlərinin əldə ədilməsi məqtəb əəja və əmvalının tədariqi, məqtəb binası olmyjan qəndlərdə qəndçilərdən qira alınacak isə imdidəu onyn dalına duəməq və by qibi bir çok iələrin hazır olınması uçun heç bir təəəbbusatda bylynmyjyblar laqin dərs baəlamaka by qibi nuksanları man'ədur.

Əubhəsiz qi oktijabırda qəlib dərs baəlamak fiqrində olan muəllim by iələrin ustundə lap əsqiji 1-2 aj çalıəıb otak əldə edib byny tə'mir etdirincə dəkabırda qəlib qeçir [çunqi qeridə kalmıə qəndçi qitləsi arasında çalıəır]. Kaldı qi bir otakla məqtəb baəa qəlməz. Məqtəbə əəja və əmvalı qəndlərdə heç əldə edə bilməz.

Jyxarıda qəstərilən qibi jaj tə'tili zamanında by barədə heç qim təəəbbusatda bylynmadıgını qəçən il qərduq by qimi nuksanlara nə inqi bir Agbabada bəlqə butun cəmhurət mikjasında məqtəb barəsində qərməqdəjiz.

Byna qərə butun cəmhurijət mikjasında xisysən Agbaba nahijəsinin qeridə kalmıə turq qəndçilərinin halını nəzərə alarak necəqi Agbaba Nahicrakomynyn ojləcədə kəzməar əə'bəsinin by hallara dikkət nəzərlərini cəlb edəraq məqtəb binalarının japılıəı, əejləri tə'miratı, əəja əmval və tədrisat əejləri uçun indidən lazimi tədbirlər də olsynlar qi daha by nuksanlara birdə kıə fəsli təsadif olınmasın.

A. Abdyllajf.

DIVAR KƏZETƏSI

Hər bir kylybyn nəzdində divar kəzetəsi oldıkı halda Irəvan ƏZIZ-BEKOF namində olan turq kylybynyn nəzdində bir divar kəzetəsi çıkmajyr. Və bynyn çıkmasına kylyb mudiri əhmijət vermir. Əqərqi kylyb mudiri kylybyn uzvulərindən 15 qundə bir dəfə kəzetə çıkartsa daha jaxəı olar. Çunqi kylybyn uzvuləri təmamilə tələbə və qecə kyrslarında oxydıklarından indi jaj tə'tili oldıkı uçun hamının əli boədur, hər bir uzvdə ora məkalə verə bilər kylybynda kəzetəsi jyxarıda dediqim 15 qundə pir dəfə muntəzəm syrətdə dəvam edər kylyb məsələjə əhəmijjət verməjini kylybyn muarif iələri barəsindən arzy edəriz. Kylyb uzvu

---

او ملت، که اوز که خلقلری استثمار ایدیور و اونلاری ازیور،
حر اولابیلمز. ق. مارقس

شورالار حکومتی داخلنده،
هر بر جبهه‌ده، بوتون ملتلر مساوی
اختیارلره مالکدرلر. خیردا
ملتلر حقنده جزی بر تضیق،
الك اوفاق بر عدالتسزلك بیله
او میه‌جقدر. لنین

مشهدی عباس دیدی که علمالر بزه بو بدعتلرك غیر شرعی اولدیقلارینی سویله‌مشلر چوق دوغری‌در. و بز ضیالیلرده بو باره‌ده دانشانده بزه بابی لقبی ایله آدلاندیریردیلار. من دییرم اکر علمالر ایندی‌یه کبی دیمیو بدرلرسه اونلار کناهکاردرلر. ایمدی که اونلار قورقوسیز دییه‌بیلرلر قوی دیسین‌لر.

اکر بز بو بدعتلرك قالدیریلماسی یولنده مبارزه آپارار ایسه‌ك خلقمزك گوزینی یوماجاق اولورساق دشمن حساب اولنوریق. چونکه زمانه اونی طلب ایدیر.

16) ضیالیلرك و غیرلرك سوالله رینه جواب اولاراق واعظ میرزه حسینك نطقی:

ایمدی‌یه کبی مجتهدلردن «بیلمرم» دییه جواب ویرنلری قورقاراق قطعی جواب ویرمیوردیلر. «بیلمیرم» یعنی یوقاریده سویله‌دیککز کبی بدعتلر «قدغندر» اولماز.

منم اوزوم ایکرمی ایلدن آرتق درکه بو یولدا مبارزه آپاریرام. هچده نتیجه حاصل اولمایور. اتفاق دوشوبدرکه نیچه‌لری منه مراجعت ایدوب سوروبلارکه باش یارماق اولار یا یوق، جواب ویرمشم که یوق. صباحی گورمیشم که ینه‌یاروبدر. دیملی بو بر بدعتدرکه خصوصی اولاراق کاسب و بی‌سوادلارك، عوام لارك آراسنده‌در.

بو اجلاس اونك ایچون چاغر یلوبکه بورایه توپلانانلار اوز فکرلرینی دیسین‌لر. کورك بو محرملك تعزیه‌سنی نه طور ساخلیاق. و منمده فکریمی خبر آلیرلار. بن بو باره‌ده دیمه‌لیم که: بو ماتم نیچه یوز ایل اول اسلام دینی مدافعه ایتمك ایچون محاربه ایدوب قتله یتشن بر نیچه اماملار ایچوندر. هر مسلمان اولان شخص بو عالی وجودلرك و اونلارك طور قتل اولندقلارینی یاد ایدوب محزون اولمالی‌در. بو تاریخ باره‌سنده اول عربلرده بر کتاب واردی که هر ایل محرملکده بر یره توپلانوب بو کتابی اوقویوب محزون اولارایدیلر. یزیده لعنت اوقویاردیلار. بوندان علاوه بر جور تعزی‌یه‌ده وارکه بورادا باش یارماق، زنجیر وورماق، شبح چیقارماق و دسته‌لر ایله کوچه لری کزمکدر. بن نیجه که بر عالم دیورم بوکبی آرتیرما عادتلرك آرایه کلمه‌سنده بز عالملرك خبری و ایشی اولمامیش، و طرفدارده اولمامیشق و بزدن خبر آلاندا یا اولماز ویادا بیلمیریك جوابی ویرمشیك. بو حال نوع به نوع شکللره کیرمش هانکیسی که شریعتده قطعا یوخدر. و هیچ برکتابدادا بو باره‌ده بر سوز یازیلمامش هردن بر مندن خبر آلیرلار باش یارماق شرعی نه طوردر. من دیورم مسلمانلاردان چوقیسی شریعت ایله کیتمه‌یور. نه که شریعت‌ده یوخدر ایلیورلر. نه که واردر ایله‌میرلر. بو عادتلر دینی اولمایوب یانکز مللی عادت اولوب حالا دوام ایدیور.

بزیم پیغمبر سویله‌میش که ایشی اویله آپاریك که هیچ کس اینجیمه‌سین، و نفرت ایتمه‌سین. ساکت و قالما قالسیز ماتم باره‌سنده هیچ کس بر سوز دییه بیلمز. اوکه قالدی او بدعتلرك باره‌سنده اونی‌ده کرك حل ایدمك کوره‌ك تبلیغات واسطه‌سیله ویاقرار ایله ایده‌جه‌یك. بو اجلاس هیچ وقت قرار ویره بیلمه‌زکه ایلمیه‌ك یالکز اوز فکرینی دییه‌بیلر. اونك ایچون بن تکلیف ایدیرم هر کس اوزفکرینی سویله‌سون. بونیده علاوه ایدیرمکه شریعتده وارکه هر کس قصداً اوزینه بر آزده اولسه اذیت ویرسه حرام‌ایش ایتمش اولور. ایمدی اکر ایسته‌سك بو بدعتلرك قالدیریلماسنی کوره‌ك او وقت بوراده اثبات وجود ایدن مباشر و عامرلر کرك هره‌سی اوز محله‌سنده بو فکری بریدوب تك، تك شخصلر طرفندن صادر اولان حرکتلره قارشو جدی مبارزه آپارسونلار.

17) یولداش افندی‌یوفیك چیقیشی: بوراده دانشانلاردان بر نیچه‌سی سویله‌دیکه بلکه بز بوراده قرار ویردیك بعض بدعتلردن ال چکیك قراقدان کندچیلردن و یا شهردن بعضی‌لری بزم سوزومزه باخمایوب باشلارینی یاردیلار. بن دییرم که بز کرك مسئله‌نی عمومیتده حل ایدمك. اکر بز بوراده سویله‌دیکمز بدعتلرك کوتورولمه‌سنه قرار ویرسك اووقت سویلدیکلری تك تکلرك قاباغنی حکومت آلار. اونی‌دا آرتیرمالی‌یام که حکومت اوز اوزلکینده هیچ وقت دینی عادتکزه قارشماق فکرنده دکلدر. یالکز اوزیکز فنا عادتلرك کوتورلمه‌سی باره‌سنده دوشونمه‌لیسکز.

بن ایله میرزا حسینك هیچ وقت بویله‌نجی بر اتفاقلاردا فکریمز بر بریمزه مغایر کلمه‌یور. امیدوارم که بو مسئله‌ده هم میرزه حسین همده ضیالیلریمز، خلقمزك آراسندا دوام ایدن بر چوق انسانیته و مدنیته خلل‌یترن عادتلرك قالدیریلماسی یولنده کومك ایده‌جکلر.

بو بدعتلرك کوتوریلمه‌سی ایچون نه اینکه بز قومونیستلر مبارزه ایدیریك نیجه که میرزا حسین دیدی قدیم زمانلارده بعض عالملرده بو باره‌ده مبارزه آپاریوردیلر. الك بیوك و کسکین مسئله‌لردن بری اولان سنی شیعه مسئله‌سنی آرادان قالدیر دیغمز حالده باش یارماق، زنجیر وورماق کبی‌خیرده مسئله‌نی کوتورمك دهاده آساندر بوراده میرزا حسین سویله‌دیکی محرملك دینی و شرعی بر مسئله اولوب باش یارماق و بو کبی خیرده عادتلرده محرملك ایله علاقه‌داردر. من اونکله هیچ وقت راضی اولا بیلمه‌رم چونکه بر آز بوندن اول اوزی دیدیکه او هیچ وقت بو عادتلرك دوام ایتمه‌سنه راضی اولمایوب همیشه اونك کوتورولمه‌سی ایچون مبارزه آپارمش؛ اونك ایچون من تکلیف ایدیرم میرزه دوزونی سویله‌سون، منم آخرنجی تکلیفیم بودرکه اویله حرکت ایتملی که مسلمان دیننه وشریعتنه برذرره‌ده طوقونماماق، یالکز او عادتلرکه شریعت ده یوق انسانیته و مدنیته خلل یترر اونلارك قالدیریلماسی یولنده خلقمزله بر یرده چالیشمالی‌یز.

18) میرزه حسین یولداش افندی یوفك سوالنه جواب اولاراق دیدی که محرملك دینی عادتدر. اما یرده قالان خیرم خیرده مللی عادتلردرکه نه‌دینده و نه‌ده شریعت‌ده یوقدر بو باره‌ده نه‌اینکه ایندی چوق ایلرلردن بری سویله‌میشیك.

دها دانیشان اولمادیغندن بر چوق سوال جوابیدن سوکرا اجلاس بو قراری چیقاری محرملك تعزی‌یه‌دار اغنه هیچ کسك مانجیلکی اولماماقله برابر دینده و شریعتده قطعاً اولمیان باش یارمق، زنجیر و سینه وورماق شبح چیقارتمق دسته‌لرله بومسجددن او مسجده کیتمك کبی عادتلرك کوتورولمه‌سنه و مانع اولانلارك قباغی آلماق حکومتدن کومك ایسته‌مك.

بوندن سوکرا همین آیك 7 نجی کونی بوتون ایرواندا اولان مسلمانلارك کوك مسجده عمومی اجلاسندا بر چوقلاری محرملك باره‌سنده دانیشاندن سوکرا واعظ میرزه حسین کچن اجلاسدا سویله دیکی فکرینی بوراده‌ده بیان ایتدکدنسکره عمومی اجلاس یوقاری‌ده کوستریلن عادتلرك آرادان کوتوریلمه‌سنی طلب ایدرك اجلاس باغلاندی.

فرقه و قومسول حیاتی

قپان ناحیه‌سنده گنجلرك چالیشماسی

آجیلر کندنده گنجلر اتفاقنك عمومی اجلاسی چاغیریلدی، زه‌نگه‌زور قضا تورك فرقه تعلماتجیسی یولداش سلمان یوسف اوف فرقه‌نك 14 نجی قور لتاینده گنجلر باره‌سنده چیقاریلان قطعنامه‌لر و یاشی کچن اتفاق عضو لرینی فرقه‌یه نامزد ویرمك.

(موپر) یعنی قزیل یاردیم جمعیتی باره‌ده یولداش معروضه‌ده بولوندی، معروضه‌دن سوکرا اوزه‌ك داخلندن یولداش نصیر نصیروف و سلمان قلی‌یوف یولداشلرك یاشلاری 23 و اوزلری فعال اولدیقی کبی فرقه‌یه نامزد قبول اولندی.

قزیل یاردیم جمیعتی باره‌ده معروضه‌دن سوکرا اوزه‌ك نزدنده قزیل یاردیم جمعیتنه درنك تشکیل اولونماقی قراره آلندی.

امید وارز که فرقه تعلیماتجیسی بز جوانلاره بوندن سوکراده رهبر لیك ایده‌جکدر.

کریم صفر خانوف

قومسومولار فنا حرکتلرده

کچن سنه محرملکده و اورو جلق آینده اوروج دوتان و شاختی، واخسیدا اشتراك ایدن شوللو دمیرچی ئوزه‌ك کاتبی «زین‌العابدین» بو سنه اوروج دوتوب عادتنی تکرار ایتدیکی ایچون تعلیماتچیلار طرفندن لازیمی قدر تبلیغات آپاریلدیسه‌دا بو ناخوشلقك قباغی آلینماماقله برابر داهادا غیری عضولره سرایت ایتمشدر. احیا ساقلا ماق، و مسجده‌آخوندا پول ویروب آتا و آناسنك منزیلی بهشتك 7 نجی مرتبه‌سنده اولونماسی ایچون غیرتله چالیشماسی و موهومی تحریك نظرینه اوزینی ویرمه‌سی تام مناسبله دینجی لره قویروق اولدیغی گورلمکده‌در.

بو سنه آپره‌ل آینده قضا قومیته سی نماینده‌سنك و تورك شعبه‌سی مدیرینك اشتراکیله ناحیه جوانلار اتفاقنك عمومی اجلاسندا همین مضر عضولریك اتفاقدن بایرا آتیلماسی قراره آلندی ایسه‌ده فقط هله‌لکده مذکور کاتب دوام ایدیر. قضا قو میته‌سنك و عمومی اجلاسنك قرارینی حیاته تطبیق و ایدیلمه‌سنی تعلیماتجی‌نك چالیشماسنی آرزو ایدرز.

قومسومول

قادینلار حیاتی

زنگه‌زور قضاسنده قادینلر سوادلانیر

قضاده قادینلری بو ایللری یکی الفبانك حاساندلیغندن کیجه قورصنده اشتراك ایتدیلر. 5 برده کیجه قور صی آچلمشدی.

کندجی قادینلاری هوسله قورصه دوام ایدوب، یکی الفبا ایله سواد سیزلغی لغو ایتمشلردر.

قورصك نقصانی قضا سیاسی معارف شعبه‌سی قورصلارایچون لازمی کتاب لار الده ایتمه‌مشدر. بو نقصانی قضا سیاسی معارف شعبه‌سی نظره آلاراق کله‌جك ایل ایچون کتابلار الده ایتمه‌سی باره‌سنده لازمی تشبثاتده بولونماسنی آرزو ایدرز.

حاجی‌الیاسدن

قادینلار شعبه‌سی گوزیکی آچ

ایروان قضاسی رازدان ناحیه‌سینده حاجی‌الیاس کندنده عباس الیاسوف 21 نجی ایلدن فرقه‌چی اولا اولا ایکی آرواد ساقلایور. اولکی آر وادی سن نه ایچون منم اوستومه داها آرواد آلوبسان بو سوزی ایشیدن فرقه‌چی قادینی دوکمکه باشلایور. زواللی قادین ناعلاج قالوب آغلاماغه باشلایور.

اساساً تورك قادینك بوندن باشقه الندن ایش کلمز. لاکین قادنلرك حقوقنی مدافعه ایدن قادینلر شعبه‌سی اولدیغندن حقوقی تابدالانان قادینلری بو جور ظلمدن قورتارمالی فرقه قومیته‌سی‌ده بو جور فرقه‌چی باره سنده لازمی اولچو کوتورملی‌در.

قولاغه کیره‌ن

قادینلر حیاتنده

زنگه‌زور قضاسنده تورك قادینلری بو سنه مدنیته یاخنلاشمشلاردی قضاده اولان مکتبلرده قادینلرده کشیار ایله برابر اشتراك ایدیرلردی I باشاراجو کندی II گلاشاغ محموتلی و غیری یرلرده قادین‌لر کچمش ایللردن بو سنه 5 فائض فرقه‌یه داخل اولمشلار و عریضه‌ده ویریرلر قادینلر شورا محللرینده بیوك فعالیت کوستروب و سه‌چکی‌یه داخل اولمشلار بولکیلرده و کند تصرفاتنده جدی فعالیتده بولنورلار کتبخانه‌لر وارسه‌دا اودا قادین تعلیماتجیسی اولماماسی بوتون قادینلر تشکیلاتی کیریده قالمشدر بعضی یرلرده قادین‌لار اسکی زمان کبی قارانلیق کوشه‌لرده یاشایورلار.

هر کاه قادینلره مخصوص مکتبلر قلوبلار اولورسه او وقتده قادین‌لری موهوماتدن آزاد ایدوب فرقه طرفنه جلب ایتمك اولار، بو باره‌ده قضا فرقه قومیته‌سنك نظر دقتنی جلب ایدیریك.

ساوالان

خطابنامه

محرم آینده وباالخصوص عاشورا گونتده ماتم و عزادارلیق آدیله اجرا اولنان بعضی مراسم باره‌سنده و اوگونلرده مسلمان قرداشلریمزیك بر قسمنك آراسنده عادت صره‌سنه کچمش بر پاره ایشلره دایر بر نیچه سوز سویلمه کی لازم گوردم

محرمده اجرا اولنان ماتم مراسمی هر کسجه معلوم اولان کربلا فاجعه المیه‌سنی یاده سالمق دیمکدر کربلا فاجعه‌سی ایسه اجمالا اوچنجی امام حضرت حسینك او عصریك الك مستبد و ظالم بر حکمداری اولان یزیده قارشی عدالت طلبی ایله چقشده بولونمق نتیجه‌سنده بالجمله سفر یولداشلاری ایله عاشورا گونی کربلاده مظلومانه بر صورتده شهید اولملرندن عبارتدر حضرت حسینك مقصدی خلقی یزید کبی بر ظالمك ظلم و اسارت بویوندروغندن قورتارمق ایچون اونك عزادارلری امامك بو مقصد عالینك فداسی اولدیقنی درك ایتملی و هر حالده اونا لایق بر صورتده حرکت ایتملیدرلر که بوده ادب دایره‌سنده تاریخ شهادتی دیکلمك و اوندن علمی و عملی استفاده‌لر ایتمکله ممکن اولار بوقسه زنجیرلر ایله آرقه‌لرینه وورمق و عاشورا گونی باش یارماق و ده‌وه آت بزه‌مك کبی عقل و شریعتجه منفور و ممنوع اولان و اساساً ماتم ایله هیچ بر مناسباتی اولمیان ایشلری یاپمق ضرر دن باشقه بر نتیجه ویرمدیکی کبی حضرت حسینکده مقصدینه مغایراولار. نجه که همان ذکر اولنان حرکتلره مماثل ایشلریك سایه‌سنده بو گون مسلمانلارله مسکون اولان اولکه‌لرك قسم اکثری و او جمله‌دن حضرت مشهدی اولان کربلا و بوتون عراق عرب انکلتره حکومتی و اونك منفعتلری طرفندن هر دورلو تضییق حقارته معروض قالدیقلری حالده قورتولوش ایچون هیچ بر تشبث مشاهده اولونمور مع‌مافیه بوعصرده کی بوتون بشریت ترقی و تکامله دو غرو کیدیر و هر قسم اجتماعی و اخلاقی تشبثلری همان ترقی و تکامل قانونته موافق بر صورتده عمله کتوریر بالضروره مسلمانلارده بو عمومی یولك یولچیسی اولمالیدرلر اونا بناء قافقاسیاده و او جمله‌دن شورا ارمنستان جمهوریتنده یاشیان مسلمان قرداشلریمه اشبو خطابنامه‌ایله مراجعت ایده‌رك عرض ایدیرم که محرم مناسبتیله یاپیلان عزا مجلسلرینی یوقاریده ذکر ایتدیکم اصوله موافق بر صورتده دوزه‌لدوب باش یارمق زنجیر وورمق و شبیه چیقارمق کبی مذموم ایشلردن چکینه‌لر هم حضرت حسینك فداکارلیق حقنی ولو قسماً اولسون ادا ایتمش اولورلر و همده عصرك تکامل قانونته رعایت ایتمکله برابر بعضی لایق اولمیان ایشلردن ده کنار اولورلر ظنمجه شورالراتفاقی وبالخصوص شورا ارمنستان جمهوریتی داخلنده یاشیان دینداشلریمز کچر دیکلری و کوردیکلری تجربه‌لر نتیجه‌سنده بو خطابنامه‌نك و بونا مماثل باشقه یرلردن صادر اولان خطابنامه لریك مضمونته عمل ایتمکله ئوزلر ینك تکامل یولینه قدم قویدیقلرینی اثبات ایدرك شریعتمزه لایق اولمیان عادتلردن ال چکه‌رك عصرمزه لایق مدنی انسانلار کبی حرکت ایده‌جك لرینی امید ایدیرم.

ایول 9–1926 سنه ایروان

میرزا حسین میرزا حسن زاده

محرم اینه مخصوص عزادارلق حقنده بیاننامه

اولا هر بر کس وقت و زمانی دوشونوب و کله‌جکی نظره آلوب ئوز شرعی و عرفی ایشلرینی اونا موافق بر صورتده دوزلتملیدر. او جمله‌دن حضرت حسینه عزاداراولمق شرعاً برعمل مستحب اولدیقی ایچون اونیده دوست فکر ایدوب اونلارا اولان فایده‌لری آنلاماق لازمدر. مثلا: آخرت منفعتندن قطع نظرحضرت مظلومك شهادتی اسلام عالمنه بو مطلبی آندرماقده‌در که‌یزید کبی برمستبد ظالم انسانلارا حاکم اولوب خلقی ظلم و اسارت آلتنده صاقلار ایسه اونا اطاعت ایتمه‌ملی و قانتك صوك داملاسنه قدر اونك دفعنه چالیشمالیدر. طبیعی همین مطلبی خلقه آندرماق اولماز: مکر حضرتك معا ئبتنی لایقنجه و اطرافلی بر صورتده خلقه بیلدیرمکله. بو دامعلومدر بربیله غیور و اغراض شخصیه‌سیز اولادینی و نفس قدسیه‌سنی فقرالق عالمنه سوسوز فدا ایدن بر صدیق رهبرك شهادتنی دیدیکده بعض شخصلردن محزون و بعضیسی آغلیاجاقدر. و بو اعزا دارلقه بزاری دعوت ایدن و خلقه یتریکز دین و اوزیده مباشر اولان سکزنجی امام حضرت رضا و سائر لری‌در. دوغروداندا درست فکر ایده‌لیم بو مطلبك دالیجاق خنجریله باشکزی یارین و یا زنجیر ایله بدنکزی یارالایکز، حاشا یوق. هر کاه دیه‌سن بویله عمللری کچمشده بزلره علما تعلم ایدوبلر: دییرم حاشا یوق: چونکه باقکزو آتا بابالاربکزدن سوروکز هیچ گوروبسکزمی برنفر مجتهد ویا عالم باش یارالار ویازنجیر وورالار. بس بیله اولدیقده بزلرهر بر امریده باقاجایز انبیا و مجتهدین و علمالرین دوغری حرکاتنه و دیدیك‌لرینه. بولاردان سوکرا قرآن شریفه باقاندا گوروزز هر بر مضره و مفسه شیئی‌دن حفظ بدنی واجب ولو بر بیچاقیله مختصر الینی عمداً یارالار ایسه کناه و حرام بویورور. قالسین خنجر و زنجیر ایله بدنی یارالاماق قرآن شریفك امرلرینه تخلف ایتمك و بدنه بویوك بر مضرت چاتدیرماق خصوصی بوعصرده ده قومشولاریمزك اسلام عالمنه کولمه لریله آرتق درجه‌ده برفسادی قالدر ماق کورونور... لهذا دیدیکیم کبی کمال ادب و تمکین وقاریله‌حضرت مظلومه عرادار اولوب و دوغورجی عالملریمزك فتوا و حکملرینه عامل اولوب باش و زنجیر وورماقی حرام بیلوب اولادلاریمزی علم و صنایعه تشویق ایتمه‌لیز.

10 ایول 1926 سنه امضا حسن آخوند زاده حاجی‌الیاس قریه‌لی.

اداره‌دن: عیناً درج اولنور.

موفقیت و نقصانلارمز

اچمیازیندن

دوقتور لازمدر

زنگی‌باسار ناحیه‌سنده ایکی‌صحیه منطقه‌سی واردر که یالکز اونلاردن یاقین کندلر استفاده‌ده بولونورلار.

یوقسول کندچی‌لر خسته‌یی هر گون 10–15 ویرست یولی پیاده آپاروب معالجه ایتدیره بیلمیر. بویله که: کندلرده جوربه‌جور ناخوشلق لار واردر که عوام و اسکی قافالی کندچیلر دوقتور یوقلوغندان «تلقیح» و «آشیلانما» عوضنده موللایه، سیده قیزدیرما کسدیرمك گوزه (بویاخ) توکمك، ایت، پشیك توکی خسته‌نك یاننده یاندنرماق کبی آخماق سوزلرله خسته‌نی تداوی ایتمکه چالشیرلارسادا بر نتیجه حاصل اولمایور. اوجمله‌دن «شوللو دمیرچی» کندنده مالاریا، ترا قوماتیف (یاتالاخ) کبی سیرایت ایدیجی ایتی ساری خسته‌لکلر واردر که کند صحیه شعبه‌سی زیبللکلرك و باتداقلارك محوی ایچون چالیشماماسندن کیت‌کیده خسته‌لك سیرایت ایتمه ده‌در. قضا صحیه شعبه‌سنك نظردقتنی بو آجناجاق حاله جلب ایدرك بو کندك صحیه ایشلرینه اهمیت ویریلمه سی ایچون همین کنده بر دوقتور گوندرمه‌سنی آرزو ایدیریز.

لغو ایدیجی

ویدی باساردن

تزلکده چاره لازمدر

ویدی باسار ناحیه‌سی او بر ایللره نسبتاً اقتصادی حالی قباغه کیتمکده‌در. اقتصادی حالی دوزه‌لدیکی کبی‌ده ناحیه‌ده بو صوك گونلرده کندچیلرك آراسنده سیرایت ایدن «فره‌نگی» خسته‌لغی شدتلی صورتده آرتماقده‌در. ناحیه مرکزنده اولان دوقتوریولداش مالخاسیان بوباره‌ده‌چالشیرسه‌ده دهشتلی اولان خسته‌لغك قباقنی بر دوقتورله آلماق ممکن دکلدر. کندچیلریمزك بو حالی تصرفاتمزه بویوك ضربه‌در.

بو باره‌ده ارمنستان خلق صحیه قومیسارلغنك نظر دقتنی جلب ایدرك همین مضر خسته‌لغك قباغنك آلنماسنه تزلکده چاره آختاریلماسنی و کند چیلریمزك همین خسته‌لکدن قورتاریلما سنی جداً آرزو ایدورز.

چوبان

کوکرتیلره ضرر یتوره‌ن حشرات علیهنه مبارزه ایده‌لم، کندچینك واریتنی اونلاردن قورتورالم.

جواب و مصلحتلرمز

علی حیداروف یولداشه: یازدیغکز مسئله باره‌سنده غزته‌مزده یازیلدیغندن معلوماتلکز قالدی.

اچمیازینده لغو ایدیجی‌یه: یازدیغکز مسئله‌نك هله وقتی دکلدر. قالدی.

زنگه‌زورده نورعلی قوربانوفه: یازدیغکز مقاله‌یی کاغذك ایکی اوزرینه و اوقاناقلی یازمادیغکزدن قالدی.

هیئت تحریریه

اسکی دنیایه- ملی تضیقات و استثمارات دنیاسنه قارشو اشجی لر بوتون ملتلر زحمتکشلرنك صیقی اتفاقك یکی دنیاسنی قوریورلر، اوراده انسان انسانه ازیت ویرمیور و استثمار اتمییور

لەنین

ԵՐԵՎԱՆ. ایروان بولیقراف ترستك برنجی مطبعه‌ده چاپ اولندی Թ. 2. 9.